

SELMECI ÚJSÁG

Társadalmi hetilap.

<p>Előfizetési árak. Selmebányán: Vidéken: Egész évre 8 K — f. Egész évre 9 K — f. Félévre 4 K — f. Félévre 4 K 50 f. Negyedévre 2 K — f. Negyedévre 2 K 30 f.</p>	<p>Felelős szerkesztő Wagner László dr. Selmebánya. Szerkesztőség: Deák Ferenc</p>	<p>Kiadó és laptulajdonos: Nádasy Ferenc Zólyom. (Telefon szám. 11.)</p>	<p>Hirdetési díjak millimeter árszabás szerint. Nyilttér sora 40 fillér. Hirdetési és előfizetési díjak a kiadó címére Zólyomba küldendők.</p>
---	---	---	--

Megjelenik minden esütörtökön.

Főmunkatársak: **A főiskola hallgatói.**

Kéziratokat nem adunk vissza.

A lap tiszta jövedelmének 25 százalékát a „Főiskolai-Kör Otthona“ javára fordítjuk

A magyar ipar fejlődése.

Irtta: Kossuth Ferenc.

A kereskedelem jelentékeny fejlődését és a kapitalizmus kiterjedését, amely éppen ebből következett: megtaláljuk a XVI. és XVII. században a kézműipar eredetében. Az ipari intézmények, amelyeket a testületeken kívül alapítottak, szükségessé tették, hogy jelentékeny tőkéket fektessenek be, amelyek roppant felülmúlták a kisiparosok anyagi tehetségét. Ezeket legnagyobb részben gazdag kereskedők alapították. Látunk ilyenmű vállalatokat keletkezni az ipar majdnem minden ágában. Ezenkívül a gépeszközöknek, kiváltképpen pedig a gőznek, mint a mozgó erőnek általánossá vált használata hatalmas lendületet adott az iparnak s különösen hozzájárult annak kifejlődéséhez. A gépeszközök ugyanis függetlenebbé tették az ipart a kézműves mesterségtől és lehetővé tették fokozatos öszpontosítását. Másrészt a gőzgépek felszabadították az ipart régi, szűk körre szorított alárendeltségéből. Nem tudunk eléggé hivatkozni a gőzgépek fontosságára; e tekintetben egy másik szerepük is volt, amely nem kevésbé fontos t. i. a szállításnak bámulatos eszközei voltak (lokomotivok, gőzhajók) és így nagy mértékben segítettek a világkereskedelem bámulatos fejlődését s következésképpen a kapitalizmusét. A gőzgép nemcsak direkt módon segítette elő az újkori iparfejlődést, hanem indirekt módon is avval a teremtő képességgel, amelyet a kapitalizmus magában rejt.

A francia forradalom szintén hozzájárult az ipar fejlődéséhez, amennyiben biztosította számára a szabadságot a testületek eltörlése által, amely 1789 és 1791 közt valósított meg. Egy másik körülmény szintén hatalmas segítségére volt az ipar fejlődésének. Descartes, Leibnitz, Newton s több tudós és filozófus bevitte a természettudományokba a szabad szellemet s így eltérítették a gondolkodókat az elvont szemlélődések száraz mezejéről s kutatásaiknak a természeti tények s a tapasztalás roppant birodalmát jelölték ki.

Az iparfejlődés ötödik tényezőjeként tekinthetjük a lakosság sűrűségének emelkedését.

Erre nézve elég lesz egy tény fel-
említeni.

Míg Magyarország falusi lakossága közt egy asztalost, egy szabót és egy vargát számitanak 500, 420 és 210 lakosra, addig a városokban 140, 85 és 50 lakosra esik ezen testületeknek egy képviselője.

Magától értetődik, hogy ezt az 5 tényezőt roppant mértékben segítették a helyi viszonyok, természeti erők: vizesések, földtermények, bányák, éghajlati viszonyok, szerencsés földrajzi fekvés vagy pedig bizonyos vidékeken a lakosoknak velük született tulajdonságai, amelyek alkalmasakká tették őket valamely mesterség gyakorlására mint az állhatatosság, a fegyelem és művelődési vágy.

Ha Magyarországot Nyugat-Európa többi országaival összehasonlítjuk, azt fogjuk látni, hogy mindazon okoknak, a melyeket az ipar keletkezéséről és fejlődéséről felsoroltunk, itt csak igen későn volt meg a hatásuk. Az új Magyarország megalakulása azon naptól datálódik, amikor a pragmatika szankció, amely az 1723-iki 1. és 2. törvényben foglaltatik, létrejött. Ennek két oka volt. Először a szatmári béke, a melyet 1711 előtt megkötöttek, véget vetett a belső zavarok hosszú idejének: a törökök elleni harcok a paszszarovicai béke által 1718-ban bevégeződtek, amely helyreállította a magyar állam integritását. Másrészt a pragmatika szankció megszorította azokat a kötelekeket, amelyek a magyar nemzetet az uralkodó dinasztiával egyesítették.

Ettől fogva ipar intézményeket alapítottak, még pedig vagy az állam vagy magánosok kezdeményezésére. Főképpen vasat és más fémeket dolgoznak fel; gyártanak faience-ot és szövetet. Így a gácsi posztógyárát 1767-ben gróf Forgách Antal alapította. A halacsi, tatai, modori és kassai céramik gyárak a XVIII-ik század második felében jöttek létre és ez a vállalkozási szellem arra ösztönözte az államot, hogy több magánvállalatok mintájára nagyobb műhelyeket állítson.

Egy szóval a tőke kiterjesztésének hatalma meg tette nálunk az ipar terén a hatását, habár nem oly nagy mértékben, mint külföldön, mert a körülmények egész sora akadályozta a magyar tőkét, hogy nagy ipari vállalatokat teremtsen. A gazdasági fejlődés

legfontosabb akadályának egyike volt az ország szerencsétlen politikai helyzete. Igaz ugyan, hogy egy vám vonal, az ugynevezett harmincad elkülönítette Magyarországot az osztrák örökös tartományoktól; de ezt a harmincadot a kormány úgy határozta meg, hogy a gazdasági érdekek mindig lépést tartottak a pénzügyi tekintetekkel.

Az osztrák ipar, a melyet a tiltó vámjogok felbátorítottak s amelyet nagy tőke is támogatott, nem sokára bizonyos lendületet nyert; s így gyártmányainak nem volt nehéz, hogy magyar területen elterjedjenek; ezen ország kis iparai s a kis kézművesek mesterségei nem tudtak átalakulni nagy miveletekké, ez az osztrák kormány önkénye kötelezte Magyarországot, hogy az őstermények vagy földterményekre nézve az örökös tartományoknak szállítója maradjon.

Az 1848-iki parlament hiába igyekezett kieszközölni a vámrendszer reformját, hogy megmentse Magyarország ipari érdekeit. Jegyezzük meg még azt is, hogy a XIX-ik század elején, Széchenyi István s ugyanazon század közepe táján Kossuth Lajos, megteremtve a Védegyletet, s a különböző társadalmi körök figyelmét erre a kérdésre irányítva, nagy szolgálatot tettek, az iparfejlődés ügyének és megnyitották az utját a szó-szoros értelmében vett nagyiparnak. Az első gőzmalom Magyarországon, a budapesti hengermalom 1839-ben alapították, a névtelen társaság gyárak alapítására 1844-ben alakult, az iparvállalatok magyar társulata 1845-ben.

*

Ezek az itt imént említett politikai okok azok, amelyek megmagyarázzák azt a lassúságot, amellyel a gépeszközök és gőzgépek használata Magyarországon elterjedt egy olyan korban, amikor a többi államokban a felszerelés átalakulása már nagyon előrehaladt.

Ami a szállítást illeti, megjegyezhetjük, hogy a legrégebb időben foglalkoztak azzal, hogy folyóinkat hajózhatóvá tegyék, részint hogy folyásukat szabályozzák, részint azért, hogy a partlakókat az áradásoktól megmentse. Az első törvény, amely erre vonatkozik, 1569-ből datálódik. A hajózási szabadság az 1596: LII, 1659: LVIII, 1723:

XV, 1751: XIV és XX és 1764—65: XIX törvények által biztosított.

A hajózható csatornák építésének szükségességét először az 1723: CXXII. törvényben mondták ki. Ettől kezdve számos törvényjavaslatot dolgoztak ki, de esakegy csatornát építettek, azt, amely Ferenc király nevét viseli.

A Ferenc-csatornát 1794-ben kezdték és 1802-ben adták át a forgalomnak.

A Ferenc-csatorna bevezése után egy egész sereg új terv keletkezett, egy a Duna és Tisza közötti csatorna építésére; az 1848-iki országgyűlés ugyanazon év XXXVIII. törvényben hajlandónak nyilatkozott a Pest, Szeged, illetve a Csongrád és Szolnokig vezető alakra nézve.

A százazföldi szállítás reformja szintén a XIX. század közepe táján kezdődött. Első vasutunk Pozsony és Szeged közt, 1840. és 1836. között létesült. A kocsikat, amelyek ott közlekedtek, még lovak húzták. Az első gőzvasutat a Központi Magyar Vasut Társaság alapította, amelyet Ullmann épített; első vonatát a Pest és Vác között levőt, 1846. július 15-én nyitották meg.

A Nemzeti Iparegylet, amely 1842-ben alapított, alakította meg a Magyar Tengerhajózási Társulatot 1845. szeptember 16-án.

Az első Dunahajózási névtelen társaság előbb alakult, 1823. március 13-án, első rendes szolgálatát 1831. február 1-én kezdte meg.

Később meg fogjuk látni, milyen volt az iparfejlődés egy másik fontos tényezőjének t. i. a szabadságnak a szerepe. Bár ez meg volt engedve az abszolutisztikus korszakban, de törvényesen csak az 1872. VIII.-ben szentesített.

Az abszolút kormányzás, amely 1848-tól 1867-ig tartott, keveset tett az ipar fejlődésére, mégis élénk lendületet nyert ezen idő alatt az előbb említett három tényező befolyása folytán. Ez a mozgalom még emelkedett az általános gazdasági terjeszkedéstől fogva, amely az alkotmányos korszak kezdetén nyilvánult. 1868-ban 18 igen jelentékeny vállalat keletkezik, 1869-ben pedig 12.

*

Egy másik fontos akadálya volt iparunk fejlődésének ezen korban Magyarországi lakosainak csekély sűrűsége.

Az 1721-iki népszámlálás szerint Magyarország és Erdély lakossága még csak 2.582.598 volt, amelyek közül 134.265 nemes, 5377 pap és iskolamester, 2.401.582 polgár és jobbágy és 11.374 zsidó. Tehát Magyarországon korántsem oly csoportos a lakosság bizonyos pontokon, mint a többi idegen államokban, ahol ez a koncentráció volt a nagyipar hatalmas fejlődésének az első alapja.

Számot adhatunk ezen időben hazánk iparának és kereskedelmének jelentéktelen fokáról azon ténnyel is, hogy a beneficiunok összege, amelyet

ezen a címen kaptak a tulajdonképeni Magyarországon, 78, 882 forintra rugott.

A lakosság nálunk csak az abszolutisztikus korszak alatt egyesült; ez a mozgalom 1867-től kezdve emelkedett.

Napjainkban a falusi lakosság, amely kizárólag földmiveléssel foglalkozik, állandóan csökken; míg a városok lakossága, amely majdnem egészen iparral és kereskedelemmel foglalkozik, napról-napra növekszik. 1869-től 1901-ig 979, 170-ról 1.293,164-re emelkedve, 32.1 percenttel növekedett, míg az egész lakosság ezen idő alatt 13.6 percenttel szaporodott. Jellemző, hogy a városok lakosságának ezen növekedése éppen azon időben történt, amikor az ipar új lendületet nyert. Igen messze vagyunk attól, hogy a városok lakóinak száma megközelítse a falusiakét. Több századik tartó ipari fejlődés szükséges, hogy abba a helyzetbe jussunk, ahol most a Német áll, amelynek városi lakossága 1901. dec. 1-én 5 millióval multa felül a falvak lakosságát.

Az iparfejlődésnek igen hatásos negyedik tényezője: az iparoktatás. Minél függetlenebbek lesznek az emberek, akiket képez, s minél élénkebbek azok az ismeretek, amelyeket adni fog nekik, annál jobban el fogja érni célját. A növendékek a tanfolyamok végén közvetlenül a gyakorlati életbe lépnek, az iparoktatásnak tehát mindennek előtt ezen követelményeket kell szem előtt tartania.

Az iparoktatás három részre oszlik: a tanoncoktatásra, iparoktatásra és a független iparosok továbbképző tanfolyamára. Ennek nálunk majdnem ezer éves multja van, mert eredete összesik Magyarországon a kereszténység alapításával. A különböző szerzetes rendek különösen a Benediktinusok és a Piaristák zárdáikban műhelyeket rendeztek be a különböző mesterségek gyakorlására. Itt először a kézművesiséget tanulták s később a rajzot. Sőt néha a geometriából is adtak itt oktatást. Az első tulajdonképeni ipariskola 1770-ben alapított, amely királyi iskola nevet viselt. 1879-ben megpróbálták a műhelyekkel összekötött ipariskola létesítését, tehát abban a korban, amikor hasonló intézmény máshol csaknem ismeretlen volt.

A mult közepe táján a politikai küzdelmek, általában a gazdasági fejlődéseivel együtt, akadályozták ilyenmő új intézmények létesítését; nem csoda tehát, hogy nem vettük észre 1870 előtt Magyarországon az iparoktatás fejlődésének felénk kísérleteit.

700.000 korona.

Ennyi az a pénz, ami 1907. évben a városi háztartásban ugyszólván egészen nyomtalanul eluszott, semmivé lett. Az ezt igazoló városi számadást közöljük, hogy a város közönsége lássa, mennyire igaz az, amit már annyiszor irtunk, hogy a városi gazdálkodás botrányos s amit irtunk, az nem tulzás, nem vaklárma.

Ez a gazdálkodás a most uralkodó rend-

szernek következése. Ez a rendszer városunkat az utolsó évtizedben valósággal a tönk szélére juttatta. Nemcsak a jövedelmeket poésékolta el könnyelműen, hanem városunk vagyonában is nagy kárt tett s adóságot-adóságra halmozott. És nem volt senki, de senki, aki ennek a garázdálkodásnak útját állta volna. A törvényhatósági bizottság bünös közönyösséggel nézte a pusztítást.

1898. évben kölcsönvettek a nyugdíjalapból 20 évi törlesztésre 10.000 koronát, 1900. évben 8 évre 4035 korona 76 fillért, 1903. évben 50 évre 750.000 koronát, 1906. évben 25 évre 5000 koronát, 1906. évben 10 évre 4500 koronát, 1907. évben 30 évre 86.000 koronát. Ezekon kívül az utadó alap terhére felvettek 13.000 koronát, az Erzsébet kórház terhére 14.000 koronát, a vihnyei gyógy- és zenealap terhére 30.000 koronát, 1901. évben ovoda helyiség létesítésére 4629 korona 91 fillért, Vihnyefürdő céljaira 80.000 koronát és 100.000 koronát, a birtokeladási alapból tűzifekendőre 600 koronát, aztán megint új fecskendőre 1900 koronát, a Gerhardalapból tűzrendészeti kiadásokra 400 koronát, a hátralékos kórházi ápolási költségek fedezésére 70.000 koronát, iskolai építkezésre 1901. évben 42193 K 26 fillért, az óvár restaurálására 20.000 koronát, a diák kongresszusi költségek fedezésére a Gerhard alapból 1000 koronát, a városi monografiára 3000, a főiskolai körü „Diák Otthon“-ra 20.000 korona adóságot csináltak. Ez mind a legutolsó évtized történetéhez tartozik.

Ezek az összegek meghaladják az 1.000.000 koronát. Ehez a tenger pénzhez hozzá jön még a nagyobb szabásu vihnyei új kölcsön és az a 600.000 koronás kölcsön, amit az államtól most kértek. Nincs meg az eladott légszeszgyár vételára sem. Ez is eluszott. Ez a legutolsó évtized gazdálkodásának képe nagyjában. Ismételjük, amit annyiszor mondtunk már, hogy a lejton borzalmas sebességgel haladunk lefelé s ha eszükre nem térnek a városház urai, hamarosan a véghez érünk. A bukásban pedig azok lesznek a bünösök, akik ezt a bünösen könnyelmű gazdálkodást közönyösen nézik, megtürik.

A tanulságos városi számadás így néz ki:

Bevételek.

Haszonbérek	18879 K 73 f.
Házbérek	9380 „ 69 „
Koresmabérek	6632 „ 68 „
Húsáruesarnok bére	1578 „ 05 „
Legeltetési díjak	3196 „ 00 „
Vásár és helypénzszedés	7472 „ 23 „
Mércejövedék	371 „ 91 „
Ebadó	316 „ 34 „
Átiratási díjak	3081 „ 61 „
Bárányszurás, közmérleg	428 „ 02 „
Toloncköltség megtérülés	7 „ 37 „
Rendőri bevételek	196 „ 86 „
Vágóhidból	3011 „ 27 „
Bikatartásból	564 „ 40 „
Mezőgazdaságból	8080 „ 96 „
Lótartásból	4420 „ 10 „
Tandijból	1630 „ 60 „
Óvodákból	1723 „ 04 „
Tornaiskola bevétele	540 „ 00 „
Faiskola bevétele	315 „ 20 „
Községi pótlékból	65612 „ 17 „
Végrehajtási díjak	2539 „ 71 „

Lakbéradó	12971	K	63	f.
Fogyasztási adók	64050	"	00	"
Beszédesi illetékek	5953	"	66	"
Eladott épületfából	89661	"	44	"
Erdei tűzifából	7671	"	14	"
Raktári tűzifából	23163	"	62	"
Szerződésileg eladott tűzifa	22952	"	43	"
Feküfából	1340	"	00	"
Kártérítés, hajtódíjak	1631	"	21	"
Vadászati haszonbér	278	"	59	"
Erdészeti házbérek	624	"	34	"
Erdei mellékhasználatok	1608	"	84	"
Zsindely eladás	3809	"	54	"
Mértékhitelítési díjak	40	"	57	"
Vizvezetési megtérítés	2820	"	10	"
Eladott anyagok	6033	"	40	"
Gyámpénztári járulék	932	"	78	"
Állami utak fenntartásából	2700	"	00	"
Járdaadóból	2773	"	48	"
Vegyes bevételekből	7393	"	92	"
Tűzoltó díjak	3752	"	51	"
Állampapírok és kötvények	108351	"	89	"
Ezeknek kamataiból	11617	"	49	"
Törlesztési alap bevétele	6233	"	72	"
Vihnye fürdő	13513	"	55	"
Eladott telkekből	12085	"	02	"
Tisztviselői előlegek megtérítéséből	33573	"	66	"
Adó megtérítés	6558	"	46	"
Zlinszki telki vízvezeték költségeinek megtérítése	570	"	62	"
Régi hátralékokból	20	"	00	"
Nyugdíjalap kölcsönéből	86000	"	00	"
Takarékból hitelre felvéve	28000	"	00	"
Ez kitesz összesen	708666	K	55	f.

Kiadások.

Fizetések	64212	K	79	f.
Szolgák illetményei	7067	"	60	"
Nyugdíjhozói járulás	1869	"	98	"
Ellátási és kegydíjak	3796	"	20	"
Napidíjasok	10695	"	38	"
Adóvégrehajtás költségei	3786	"	54	"
Utiköltségek és napidíjak	5244	"	75	"
Jutalmak és segélyek	481	"	00	"
Irodai költségek	12395	"	22	"
Bélyeg, posta, távirat	187	"	63	"
Rendőrtisztek fizetése	24493	"	05	"
Rendőrök illetményei	16241	"	80	"
Rendőrök ruházata	559	"	40	"
Fegyenc és toloncköltség	366	"	93	"
Tűzrendészet	9395	"	60	"
Tűzkárbiztosítás	719	"	61	"
Egészségügyi fizetések	4495	"	08	"
Szolgák és napszámosok gyógyszerre	68	"	96	"
Betegápolási költségek	3555	"	08	"
Vágóhid	1964	"	82	"
Bikatartás	2988	"	72	"
Mezőgazdasági kiadás	6593	"	08	"
Lótartás	4996	"	32	"
Kertészet	3679	"	75	"
Tanítók járandóságai	29450	"	40	"
Rajziskola	351	"	18	"
Ismétlőiskola	1043	"	94	"
Tornaiskola	1015	"	86	"
Ipariskola	1067	"	48	"
Ovodák	7292	"	77	"
Lelkészek fizetési	20265	"	75	"
Kegyuri segélyezések	908	"	51	"
Adakozások	57	"	28	"
Lövölde segélyezése	80	"	00	"
Kórházi pénztár bérei	1448	"	36	"
Helypénzkezelés	1474	"	16	"
Közvilágítás	5932	"	94	"
Középületek fenntartása	9144	"	53	"

Tisztogatás, öntözés	5005	K	34	f.
Csatornák fenntartása	1207	"	00	"
Vízvezeték fenntartása	1070	"	81	"
Anyag megszerzés	5106	"	91	"
Állami utak fenntartása	3341	"	78	"
Kövezési munkák	3019	"	01	"
Ujoneozási költség	324	"	29	"
Beszállásolás	187	"	14	"
Fizetett adók	13250	"	81	"
Távbeszélődíjak	810	"	90	"
Mértékhitelítésnél	342	"	18	"
Vegyes kiadások	14480	"	57	"
Állami és fogyasztási italadók	26291	"	12	"
Előre nem látott kiadás	1300	"	92	"
Adóság törlesztés és kamat	17035	"	32	"
Erdőmester járandóságai	5803	"	20	"
Erdőőri személyzeté	12681	"	65	"
Erdősítési kiadás	8160	"	24	"
Kártérítés és hajtódíjnál	941	"	87	"
Erdei utak és határjelek	1500	"	00	"
Tűzifatermelés és fuvar	33269	"	70	"
Erdészeti iroda	6057	"	63	"
Zsindelytermelés és fuvar	2251	"	14	"
Erdőőrök jutalmazása	100	"	00	"
Erdészeti épületek költsége	520	"	70	"
Erdők utáni adók	4964	"	73	"
Törlesztési alap kiadása	6234	"	72	"
Elhelyezett tőkék	94847	"	06	"
Vihnye fürdő	23037	"	62	"
Telekvásárlás	11269	"	93	"
Tisztviselői előlegek	28479	"	17	"
Zlinszki telki vízvezeték költségei	726	"	98	"
Vihnyei beruházás	314	"	80	"
Idegen kórházaknak	15000	"	00	"
Hiányok fedezésére	30740	"	28	"
Takarékpénztárnak	28000	"	00	"
Házipénztári hiánya	45564	"	79	"

Ez kitesz összesen 708590 K 14 f.

Ez a könnyelmű pazarlás homályos képe. Az, hogy a kép tiszta ne legyen városházi érdek.

A korcsmárosok és vendéglősök élősdiei.

Irta: Kasperek Károly.

Napról-napra érkeznek a panaszok korcsmárosainktól, hogy megélhetési viszonyaik mindig jobban hanyatlanak és többen már is azon gondolkoznak, hogy becsukva korcsmai üzletüket, más kereset forrás után nézzenek.

A korcsmai üzlet rohamos pangását ne a felszaporodott létszámban, ne a nagy konkurenciában keressük, hanem abban a sok zúg kimérésben, mellyel városunk jóformán el van árasztva, s velük szemben úgy a pénzügyi hatóság, mint az érdekeltek tehetetlenül állanak. Értem pedig ezek alatt azon batyus asszonyokat, kik Bakabánya tájékaról jöve, liter számra mérik azon — saját főzésű pálinkának nevezett — mérget, mely akár a tüdővész, úgy szedi áldozatait. A fogyasztó közönség pedig ezt nem érti, drágán fizeti meg ezt a zagyaléket, s abban ringatja magát, hogy jó és olesó palinkához jutott, s ami a fő, hogy valódi. Pedig nagyon tévednek ezek az urak. A pálinkacsempész soha sem hoz — még szivességből sem — tiszta, jó pálinkát eladásra, hanem csak zagyaléket.

A valódi pálinka méreg drága volna, s az 25 literen aluli mennyiségben nem is kapható. A pálinkafőzde tulajdonosok nagyobb részt jómódu emberek, akik rendszerint a maguk gyümölcstermését, saját szükségleteikre párolják le. Ez a valódi jó pálinka, s ilyet a csempészkedő pálinkástól vásárolni nem lehet. A valódi pálinkának másik faja, — mely nagyobb részt a korcsmákban kerül eladásra, — a szesznagyfőzdektől lesz beszerezve, kik gyümölcsöt nagy mennyiségben összevásárolva lepárolják, s kereskedésbe hozzák, persze minősége nem felel meg a kisüstös pálinka minőségének, de nagyon közel áll hozzá, s vele összeöntve, szinte nincs köztük különbség. Ebből láthatjuk, hogy korcsmárosaink lehetőleg iparkodnak azon, hogy a fogyasztó közönséget e nemből kielégítsék illetve jó itallal ellássák, mert ki vannak annak téve, hogy a fogyasztók más korcsmából szerzik be szükségletüket.

A pálinkacsempészet ellen védekezni szinte lehetetlen. Pénzügyőrt látva a csempész, messzire elkerüli, s a pénzügyőr feladata is nagyon bajos, mert a sok batyus asszony között nem mutathat ujjal az igazira; hogy pedig minden batyus asszony meg legyen vizsgálva, az nagy visszatetszést és vizályt szülne, s esetleg kinosan hatna a város piaci forgalmára és semmi eredményre nem vezetne. A pálinkával házalók elleni védekezés csak akkor vezetne sikeres eredményre, ha a közönség a korcsmárosok és a maga igényeit venné tekintetbe és irgalmatlanul minden itt bitangoló méregárust feljelentené az illetékes hatóságnál, hogy az a törvény szigorától büntetlen ne maradjon és akkor segítve lesz önmagunkon és segítve lesz az alig tengődő vendéglős és korcsmárosokon.

Egész más elbánás alá kerülnek azon szatócsok, kik kismértékbeni italméresi engedéllyel bírnak, s ezen jogukkal anynyira visszaélnek, hogy nyílt korcsmai üzletet tartanak. Ezeknek joguk csak addig terjed, hogy szesz italokat csakis zárt (dugasolt) edényekben, az üzleti helyiségen kívüli fogyasztásra kicsinyben és iparszerűen eladhatnak. Vannak azonban, kik az állami kincstár és a vendéglősök kárára ezen jogukkal csúfossan visszaélnek, s ezen visszaélésüket kapott engedélyükkel palástolják.

Ezek ellen a fogyasztó közönségnek nincs mit védekezni, mert az italok minősége ellen — akár a vendéglősöknél — nem lehet panaszra ok. Azonban óva intsek ezen szatócsokat, hogy csak a törvény keretein belül mozogjanak, mert nekik elég megélhetési módot nyújt a szatócsüzlet, miért is ne fosszák jogaiktól a kizárólag italméresi engedélyre szorított — korcsmárosokat.

Minden esetre ezzel nem akarom elérni azt, hogy a korcsmáros és vendéglősöket mindenáron támogassuk; sőt inkább, *mindenkét intek a korcsmázástól*, mert a józan ész is megmondja, hogy az italok túlságos élvezete nagyon is árt az ember szervezétének; de céлом az, hogy ha már mindenáron italra van szükségünk, forduljunk egy tisztességes vendéglős vagy korcsmároshoz.

Egyben *helyeslem* a város azon bölcs in-

tézkedését, melyben elhatározta, hogy az italmérések számát mindenáron apasztani fogja. Helyes ezen intézkedés már azért is, mert a korcsmák száma így redukálódni fog. Azonban nincsen szabály kivétel nélkül, mert nagyon igazságtalan eljárás volna ez azon vendéglősökkel szemben, kiknek italmérési engedélye személyhez van kötve; mert: hová jutna azon korcsmáros, — kinek kizárólag ez az ipara — ha a háztulajdonosa felmondja a lakást illetve a korcsmát, s neki egy más házszám alatt kell iparát gyakorolnia? Ha család nem volna, még megengedem, mert talán kapna alkalmazást valamely más vendéglő vagy korcsma üzletben; de hová legyen az a szegény ember, kinek csak a személyhez kötött engedélye, s 5–6 apró gyermeke van? ezeknek kenyerét elvenni, igazán szívtelenség lenne.

Azért hát véget kell vetni a vendéglősök és korcsmárosok panaszának, mert az bizony fájdalmas és igaz. Tartson össze a fogyasztó közönség a maga érdekében is, s ostorozza ki a sajtófőzésű pálinkáival házalókat. A korcsmáros és vendéglősök pedig látva a fogyasztók támogatását, háladatlanok nem lesznek, s még jobban fogják az igényeket kielégíteni.

H I R E K.

Vigadó.

Az önmagából kibujni nem tudó spizkonzervativizmus megint elintézett valamit. A vigadót. Nem mintha helyeselnék a vigadóépítésnek jelen gazdasági állapotjaink között a felszinentartását, de azért mégis hozzászólunk. Nem is a vigadó érdekében, hanem a város fejlődésének helyes irányítása okából. Ha már szó van a vigadóról, akkor okosan gondolkozzunk.

Őseink, — már t. i. a selmeci ősök — megrakták a maguk fészket. Csak a madarak változtak benne, a fészek az maradt, ami volt. A mai Selmecbánya felette alkalmatlan helyen áll. Ezzel nem azt mondjuk, hogy az ősök bolondul építettek. Az ő szempontjaik még mások voltak, mint a mieink. Az új szempontok szerint ki kell menni a régi fészekből. Selmecnek lakhatóság dolgában is haladnia kell, ha t. i. akar haladni. Ugy haladnia pedig, hogy a sok ócska romház közé egy modernet oda-biggyesztünk, nem igen fog sikerülni.

Az idegen, ha belátogat hozzánk, csodálkozni fog, ha az új vigadót a „pravosnyia“ helyén fogja látni s balgaságnak fogja tartani, hogy a város annyira ragaszkodott ahhoz a mindenre, csak forgalomra nem alkalmas helyhez. Nevetséges is, hogy mindenünket odacipeljük, ahol a multak nem adtak, a jövő nem ígér esinos kifejlést.

A vigadónak olyan helyre kell kerülni, ahol tér nyílik a szabad légzésre. Egy alakitandó modern fertály közepére. Elv legyen, hogy ha van valami új nagy építenivalónk, építsük azt oda, ahol a kisebb-szerű épületek köréje csoportosulhatnak. Teszem a bélabányai kapu tájékától a Baumann kerten keresztül a városi kisdédóvíg volna olyan telekkomplexum, ahol az új negyedet ki lehetne lassan pittoreszk módon és remekül alakítani.

A közel jövőben sok középület fog megépülni. A főiskola tetemes nagyságu épületeket fog emelni. Ezek már mind biztosan a leghaladasképesebb helyekre kerülnek. Hisszük, hogy a posta is megtalálja ugyanezt a helyet. Ezek mind vonzani fogják a magánépületeket. Hogy ilyenek is épülni fognak, az bizonyos, mert építeni kell. Nézzük csak meg kérem a mai Selmecbánya lakásait. Kvantumra kevés, kvalitásra szagos, sem az egészség, sem a kényelem feltételei nincsenek meg bennük, s igazán csak a város tanácsa teheti azt, hogy ilyen esztetikátlan keretbe kívánja bujtatni vigadóját.

Elhibázottnak tartjuk a faldozó rendszert s kívánatosnak mondjuk, hogy a vigadót a város *legalább* is a réginek a helyére építse, mert az a hely szép és tágas s benne van a haladasképes zónában.

— **A városi közgyűlés** a rendes időben, e hó második keddjén lett megtartva. A közgyűlés eleinte az iránt érdeklődött, hogy mi van az iskolák ügyével, azoknak fejlesztésével. A polgármester jelezte, hogy kérvény lett beadva a miniszteriumhoz. Kérte, hogy ennek eredményét a bizottság várja be türelemmel. Wagner László dr. arra volt kíváncsi, hogy Szél László dr. volt városi tiszti ügyész végkielégítési ügye miért nem lett előterjesztve. A polgármester azt a felvilágosítást adta, hogy a dolog jogi véleményezés alatt áll és kellő időben a közgyűlés elé fog kerülni. A meghozott határozatok miniszteri jóváhagyásának közlésénél Wagner László dr. óvást emelt az ellen, hogy jövőben hivatali állások a törvény rendelkezése ellenére képesítéssel nem bíró egyénekkéltöltessenek be. A felszólalás kellemetlenül érintette a polgármestert, mert a felszólalás unokaöccse Lindtmayer János helyettes rendőrkapitány esetére vonatkozott s ezért azon a címen, hogy a dolog nem a tárgyra tartozik, megakadályozta e kérdésnek fejtegetését. Egyesek kontráztak neki. Legnevezetesebb tárgya a közgyűlésnek az 1907. évi számdás volt. E tárggyal Wagner László dr. részletesebben foglalkozott. Felszólalása során a városi gazdálkodást általánosságban és részleteiben is gazdasági ellenzéki szempontból fejtegette. Beszéde természetesen nem tetszett s a bizottság nagyobb része lürelmetlenül hallgatta. A felszólaló a városi gazdálkodást rossznak és tarthatatlannak mondta s ennek folytán indítványt tett, hogy a számadás el ne fogadtassék. Ezután Baán Elemér gyakorolt kritikát nem a számadás, hanem Wagner László dr. felszólalása felett. A polgármester rövid elmfuttatást végzett, amely kielégítő semmi irányban sem volt. Ezt követelőleg a bizottság a számadást a városi tanács javaslatához képest további hozzászólások nélkül elfogadta Wagner László dr. kivételével. A közgyűlés során sem a polgármester sem a fősámvévőség nem tisztázta azt a kérdést, hogy tulajdonképen mennyi volt 1907. évben a bevétel és kiadás.

— **Kossuth Ferenc cikke a Selmeci Ujságban.** Mai számunk élén Kossuth Ferenc kereskedelemügyi miniszter neve ékeskedik. A magyar ipar fejlődéséről szól

e cikk. Különösen érdekes nemesak kiváló írójánál fogva, de főleg mai napság, a magyar ipar és kereskedelem megrementésének, a gazdasági önállóság előkészítésének korában. Kossuth Ferenc e cikkét a Revue de Hongrie legújabb számába írta s mi siettünk azt lefordítani s adjuk olvasóink okulására és élvezésére, akik meggyőződhetnek e munkából, hogy ezt a nagyszabásu tárgyat Kossuth Ferenc milyen alapos, még az aprólékos részletekre is kiterjedő tudással és szakismerettel kezeli.

— **Ágfalvi Alajos** pénzügyi tanácsos, a bányaigazgatóság mellé rendelt számosztály főnöke, a főiskolán az államszámviteltan lelkes előadója augusztus hó elsején Marosujvárra költözik át, miután a főiskolai ifjuság nem kis fájdalomra oda helyezik át hasonló minőségben. Helyébe Láng Ernő számtanácsost fogják kinevezni. Városunk Ágfalvi távozásában egy igen szimpatikus, agilis embert veszít.

— **Kinevezés.** Lits Gyula főispán Dobrovits Mihály medgyesi városi mérnököt Selmecbánya városi mérnökévé nevezte ki.

— **A nagy idők utolsó tanuja.** Matussek Pál a hodrusbányai utolsó 48-as honvéd a mult vasárnap elhunyt 80 éves korában. Temetésén jelen volt az egész hodrusbánya. Az iskolák növendékei, a hodrusi legényegylet testületileg vettek részt a temetésén.

— **Közgyűlést** tart a József kir. herceg Szanatorium Egyesület f. hó 15-én délután 5 órakor a városháza közgyűlési termében. A tüdővésztes betegek szanatóriuma javára gyűjtés céljából kiosztott gyűjtőtáskák közül újabban visszarékeztekben találtattak:

a 819 sz. táskában, mint Schwarz Bella urhölgy gyűjtése	6 K 01 f.
a 825 sz. táskában, mint Király Endre gyűjtése	— „ 96 „
a 831 sz. táskában N. N. gyűjtése	— „ 34 „
Összesen 7 K 31 f.	

Fogadják a jólelkű gyűjtők és a kegyes adakozók az Egyesület hálás köszönetét. Ez alkalommal kérjük az urakat és hölgyeket, sziveskedjenek a náluk lévő gyűjtőtáskákat elszámolhatás végett még üresen is visszaküldeni.

— **Szentmiklósi dr. Szabó Józsefnek,** a hazai bányászat és geológia lelkes bajnokának a magyar földtani társulat és az országos magyar bányászati és kohászati egyesületnek Selmec- és Bélabánya vidéki osztálya a geletneki völgy „Szabó sziklá“ján emléktáblát állítottak, melynek leleplezési ünnepe folyó évi május hó 30-án lesz. A meghívók már szétmentek. Most csak jelezni akartuk a dolgot, jövő számmunkban visszatérünk rá.

— **Szél László dr.** értesülésünk szerint Püspökladányt boldogítja ügyvédi irodájával. A debreceni ügyvédi kamara fogja most képezni rá nézve a fegyelmi fórumot.

— **Új gyárak Besztercebányán.** Kohn Jakab és fiai cég láda és faáru gyárat — Löwy József likörgyáros kisebb fagyapótyárat létesít.

— **A tüdővész pusztítása hazánkban.** A belügyminiszter jelentése szerint 1907. december havában a magyar birodalomban tüdővészben elpusztult 5412 egén.

— **A zólyombrézói vasgyár** Garamhidvég községben új elektromos erőtelepet létesít a Garam vizének a felhasználásával.

— **Három horonások és ötven filléresek.** Ausztriában komolyan foglalkoznak azzal a tervvel, hogy az ezüstitintókat a forgalomból végleg kivonják és a koronaértékekkel való számítás általánosítása végett háromkoronásokat és ötvenfilléreket, esetleg ötfilléreket is hoznának forgalomba. Az ötfilléreket már a koronaérték behozatalával akarták forgalomba hozni, de akkor elálltak ettől a szándéktól, mert attól féltek, hogy némely élelmiszer megdrágulna. Természetes, hogy mindez csak a magyar kormány hozzájárulása után történhetik meg.

— **A városi szegényház** szombaton nyílik meg. Egyelőre 20 szegényt vettek fel, akik 5 teremben lesznek elhelyezve. A nemes intézmény vezetését a szatmári irtalmas nővérek vállalták magukra.

— **A műemlékek orsz. bizottságának** megbízásából Sulek Frigyes udvari tanácsos műépítész és Stehló Ottó építész a múlt héten tartottak helyszíni szemlét a zólyomi várban, a tetőzet javítására már régebben elkészült tervek kivételének megállapítása céljából. A szemle eredménye alapján elrendelték a párkányzatnak eredeti alakjában való visszahelyezését és az egész tetőnek vasbádoggal való befedését. Tervbe van véve a várépület folyosóinak átalakítása, a lépcsők javítása, a kápolna rendbehozatala és a szentély mellé egy sekrestye építése. A kiküldöttek egyébként kilátásba helyezték, hogy ezt a nagyon érdekes és becses műemléket fokozatosan teljesen az eredeti állapotába fogják visszahelyezni.

— **A Selmecebányavidéki** r. k. népnevelők egyesületének selmeci köre f. évi május hó 19-én Selmecebányán a városi r. k. el. fiúiskola rajztermében tartja rendezési közgyűlését.

— **A polgári lövölde** Liha Antal főlövész mester elnökletével május 6-án ülést tartott. Szó volt a honvédelmi miniszternek leiratáról, melyben jelezve van, hogy szakértőt fog kiküldeni, vajjon az alakítandó főiskolai zászlóalj lövészeti gyakorlatainak végzésére alkalmas-e a lövölde, esetleg milyen átalakulásra szorulna. A választmány rendben találta a múlt évi számadásokat. Bevétel 819 K. Kiadás 589 K. Maradvány 229 K. 20 fillér. A választmány átengedte a lövöldét a főiskolai klub részére, azon feltétel alatt, ha a szabályokat pontosan betartják, de csak hét-főn és szerdán használhatják.

— **Elkobzott cukorkák.** A Felvidék egyes községeiben cukorkákat hoztak forgalomba, a melyeken a magyar nemzet ellen izgató eszű szövegű felirat van. Számos kereskedő a hatóságoknál feljelentést tett e miatt, s a hatóságok most a cukorkák elkobzását elrendelték.

— **Kiss szerencsése Nagy!** Miért leglegnépszerűbb e 3 szó az egész országban? Vegyen egy sorsjegyet a Kiss bankházban, akkor meg fogja tudni! A Kiss bankház nagy előnyöket nyújt a közönségnek, eddig annyi milliót fizetett ki készpénzben t. vevőinek, hogy ma hazánk legnépszerűbb osztálysorsjegy felárúsító helye. Huzás már május 21-én! Ajánlatos t. olvasóinknak, hogy tegyenek szerencsekísérletet és vegyenek a teljesen megbízható és előzékeny Kiss Károly és Társa bankházában, IV. Kossuth Lajos-útea 13. sorsjegyet, mert Kiss szerencsése Nagy!

— **Tanítóképzőbe való felvétel.** A lévai m. kir. állami tanítóképző intézet az I. osztályba a jövő 1908/9. tanévre 30 növendékkel vesz fel. De felvesz az intézet a felsőbb osztályokba más intézetből is jó mageviseletű és legalább jeles előmenetelű növendékeket. Betöltendő helyek: Teljes ingyenes hely az I. osztályban 11; a II. osztályban 8; a III. osztályban 9; a IV. osztályban 6. Ezenkívül vannak fél

dijas, ösztöndijas és egész dijas helyek. Az intézet bentlakással nincs összekötve. A folyamodványok beküldésének határideje május 31-ike.

— **A Gyógyászati és Természettudományi Egyesület** f. hó 16-án délután 6 órakor tartandó közgyűlésén, *Lóth Imre* dr. a tuberkulózisról tart előadást. A közgyűlés a bányászati főiskola X. sz. tantermében lesz.

Ifjúság.

Elnökválasztás.

A ifjúságnak tetszik *Pető* János. Ismételtén megválasztották elnöknek. Személyében nagy a bizalom s ezen mit sem rendített a ki nem elégített személyi vágyak harca ellene. Méltán. *Pető* dolgozik. Kockáztat. Merész. Ezért megérdemli a felvett reformer nevet. Merész lépései függvényei az ifjúság számos igazának, melyek sajnos olyan állapotban vannak, hogy őket meg ki kell küzdeni. Öszintesség és bátor szó kell ma a körnek és az ifjúságnak, amit *Pető*nél helyes intuícióval párosan meg fog lelteni a kör. Választása egyhangú, tehát csendes volt. Hogy a reformelnöknek megválasztása önmagára nézve szerencsés lesz-e, azt nem tudjuk, de hogy a kör hasznát fogja venni, azt nagyon reméljük.

Valeta.

Május 7-én este, ősi szokáshoz híven az istenhozádót tartósan hirdető zöld karszalagnak megvolt az avatása. A városi vidádó kis termében gyűltek össze a valetánsok, hol vidám barátkozás közepette egész éjjelig tartott a hangulatos, de szomorú nűanszokkal tarkított mulatás, mikor is *Alliquander* Ödön elnök elmondta a valetáns érzelmek főmotivumaival ügyesen átszövött rövid szalagavató beszédét, mely után vége lett a kimondott avatóestnek.

Házalap. A nagyméltóságú m. kir. pénzügyminisztérium az ifjúsági kör terhére a selmecebányai m. kir. adóhivatal által előírt teljes vagyónátruházási illetéket, vagyis 946 koronát ennek felére szállította le azzal a kedvezménnyel tetézve, hogy a kör a fél illetéket f. é. május hó 1-től kezdve 20 koronás előleges havi részletekben fizethesse.

Vívóverseny. A f. hó 31-én megtartandó országos főiskolai vívóversenyre Selmec- és Béalábánya törvényhatósága egy 150 koronás tiszteletdíjat és egy 100 koronás aranyérmét szavazott meg a május 12-én megtartott közgyűlésen.

A „**Dunántuli Kör**“ május 2-án este a Tulipán vendéglőben jól sikerült nedves estélyt tartott. Több vendég is megtisztelte a kört. Az estélyen az újonnan alakított „hibalkai banda“ szolgáltatotta a cigánymuzsikát.

Az „**Erdélyi Kör**“ f. hó 9-én szépen sikerült „puliszka-estélyt“ rendezett. Vendégeikül jelen voltak *Árkossy Béla* és *Veres József* főmérnökök, *Hank József* számellenőr, *Tornya Béla*, *Folbert István* és *Liptay N.* számtiszt. Levélbelileg kimentették távolmaradásukat *Krippel Móric* és *Vörös Ferenc*. Vig hangulatban kedélyesen folyt az estély az éjféli órákig.

A „**Bánati Kör**“ f. hó 8-án tartott sikerült nedves-estélyt.

Apróságok.

Levéltárrendezés.

A polgármester utasította a levéltárnokot, hogy egyéb munka híján kezdje elrendezni az Óváron elégett okiratokat.

Richter Ede közölte vele, hogy ezt már régen ambicionálja.

A nyilvánosság.

Vörös Ferenc városi főjegyző a legutolsó selmecebányai honvédnak, aki *Hodru* bányán halt el, 10 koronát ajándékozott a temetésére.

Egyben felkérte az elhunyt hozzátartozóit, hogy azt a *Hiradóban* nyilvánosan nyugtázzni sziveskedjenek. A nyugtázás megtörtént.

Remény.

A városi tanács látva, hogy a községi pótadók az 1908 évi kiadásokat semmi körülmények között sem fedezhetik, elhatározta, hogy osztálysorsjegyeket fog vásárolni. Hátha beütnek.

A polgármester közölte, hogy legrosszabb esetben *Muki bácsitól* kér kölcsön — ötvenéves amortizációra.

!! Széna !!

Eladó. Közelebbi adatok a szerkesztőségben tudhatók meg.

Páratlan és csodás hatása.

Hölgyek

részére nélkülözhetetlen!

Legjobb szépítőszert a

Földes-féle **MARGIT** crème

Pár nap alatt biztosan eltávolít szeplőt, májfoltot, pattanást, bőratkát (*Mittesszer*) és minden más bőrbajot. Kisimítja a ráncokat és az arcot fehérré, simává varázsolja, Udít és fiatalít.

Ára kis tégly 1 korona, nagy 2 korona.

KIVÁLÓ TOILETT-CIKKEK: Margit-hőlgypor (3 színben) 1.20 kor., Margit-szappan 70 fill., Margit-fogpép 1 kor., Margit-arcvíz 1 kor.

Kapható minden gyógyszertárban, drogeriában és illatszerekkereskedésben. — Postán utánvétellel vagy a pénz előzetes beküldése után küldi a készítő.

FÖLDES KELEMEN gyógyszerész ARAD.

980. B. Kapható Selmecebányán *Margócsy János* gyógyszertárban.

Övökodjunk utánzatoktól!

Fillér 4 Fillér

A NAGY MOSÁS!

ha ruha kékítéshez szabadalmazott

URANOS

PASZTILLÁT használ!

Patyolat fehér lesz a fehérenemű!

Foltot vagy csíkot nem csinál!

Ártalmatlan mert savmentes!

Gyorsan, teljesen oldódik a vízben!

Uranos-pasztilla csak 4 fillér

és egy mosáshoz elég!

Minden drogériában és jobb fűszerüzletben kapható.

Mintadobozt — 10 drb. pasztilla — 40 fillér

beküldése ellenében (bélyegeken is) küldenek:

HOCHSINGER TESTVÉREK

vegyészeti gyár, Budapest VI.

Selmecebánya: Jjj. Marschalkó Gyula.

62. 2-3

Pályázati hirdetés.

A m. kir. Bányászati és Erdészeti Főiskolai Ifjúsági Kör pályázatot hirdet a megüresedett köri vendéglősi állásra, mely állással a szolgáló teendők ellátása is egybe van kötve.

A pályázatok legkésőbb június hó 15-ig nyújtandók be a »Főiskolai Ifjúsági Kör« főtitkári hivatalnál. A határidőn túl beérkezett pályázatok figyelembe nem vétetnek.

Az állást elnyerő pályázóval megkötendő szerződés a körben naponta 6-7-ig megtekinthető s ugyanakkor annak feltételeiről bővebb információ szerezhető.

Selmecebánya, 1908. május 6-án.

Pető János
elnök.

Pantó Béla
főtitkár.

A Magyar Mercur Bank R. T.

bpesti bankcég hivatalos helyiségeit Andrassy-ut 55 sz. alól, légy. 1-1. nyegesen kibővitve,

BUDAPEST,

V. Ferencz-József Tér 5. szám
alá (Gresham-palota) helyezte át.

Fontosság!
Létszámosság!

Saját érdekében
hirdessen kizárólag

LEOPOLD GYULA

hirdetési irodája által
Budapest, Erzsébet-körút 41.

200 napra
biztonságos közzététel!

GARVENS-SZIVATTYUK

rendkívül olcsók,
csak elsőrendű minőség.

Kérjen határozottan:

Garvens-szivattyut

Garvens-művek, WIEN XX/2.

Levelezés magyarul és németül. Árjegyzék ingyen és bérmentve.

Tyukszemet, borkeményedést
azonnal eltávolít a Kaiser-féle

TYUKSZEMHALÁL

ára 70 fillér.

A legjobb és legerősebb

sósorszesz az

ERŐ SÓSORSZESZ

ára 2 K, 1 K és 30 fillér.

Postán szállítja utánvét mellett a

„KOSMOS” vegyszeti és kozmetikai laboratórium.

GYŐR, BAROSS-UT.

Csemege-konzervek

BARTA-féle erdei gyümölcsbefőttek,
izék, szörpök, gomba-, hus- és főzelék-
konzervek, nemes borviccák,
— legújabb minőségben szállít —
előkelőbb fűszerezés közvetítésével is a

Felkai Konzervgyár, Barta József
Felka (Szepesmegye). — Kérjen Árjegyzéket!

BÉLHURUT

(hasmenés), gyomorgörcs legjobb gyógy-
szere a BARTA-féle fokete éfonya-
gyógybor, kapható gyógyszerárak-
nál. 5 üveget 3 K-ért bérmentve szállít.

VÉRSEGENYSÉG, ÉTVAGYTALANSÁG, IDEGESSEG
gyógyítására a leghatásosabb készítmény a **KRIEGER-féle**
TOKAJI CHINA-VASBOR.

Rendkívül kellemes ízű, erősít, tisztítja a vért.
Kis Üveg ára 3-20 kor. Nagy Üveg 6 kor. Kapható gyógyszerárakban.
Postán küldi: **KORONA-GYÓGYSZERTÁR** Budapest, Kalvin-ter.

PLATSCHEK VILMOS

elismert legolcsóbb, legszolidabb

FÉRFI- és GYERMEK-ruha áruház
Budapest, IV., Központi Városház. (Károly-körút).

RIVOLI

fényképészeti és festészeti műtermében
BUDAPEST, VII., RÁKÓCZI-ÚT 30.

készülnek csak elsőrendű művészi
kivitelben fényképnagyítások, aquarell-
és olajfestmények. Másolások selyemre,
bársonyra, fára, elefántcsontra stb. Brass, fűggek, tü stb.,
apró üvegfestményekkel. Porcellánba égetett fényképek sír-
kövekre stb. Miről küldjek ingyen és bérmentve árjegyzéket?

DIGESTOL GLÜCK allegelőkelőbb emesztopor

Doboza 2 kor.
Postal székfűtés „FEHER GALAMB” gyógyszerár
BUDAPEST, HUNGÁRIA-KÖRUT 93
Kapható minden gyógyszerárban és drogériában.

Meglepő haladás!
FICHTENIN

a legkiválóbb, szabadalmilag védett szer, mely mindenféle fér-
get a lakásban ép úgy, mint mindenemű heruyót, vér-
és levétetűt és egyéb kert- és veteményben kártékony állat-
kákat és azok petéit azonnal megöli.
Legmegbízhatóbb védőszer azanyag és darás ellen.
Használati utasítás szerint való eljárás mellett biztosítjuk
a feltétlen eredményt.

Veszerképviselőik Magyarország részére:
DIAMANT és VADAS
Budapest, VII., Damjanich-u. 36. — Telefon 21-81.

BOGDÁNY

szerencsége páratlan!

Vásároljunk osztály-
sorsjegyet csakis

BOGDÁNY S.

I. városi sorsjegyiroda r.-t.-nál
BUDAPEST, KÁROLY KÖRUT 20.

Dr. KOVÁCS
KÉZPASZTÁJA

8 nap alatt biztosan hat.

— Tégléye K 1-20 —

Dr. KOVÁCS gyógytára
Budapest, Gyár-utca 17.

„Tollent-títkok” ingyen.

Ha fáj a feje használjon
azonnal

Beretvás - MIGRAIN - pasztillát,

mely 5 perc alatt minden fejfájást megszüntet.

1 doboz 1 kor. 20 fillér. — Minden gyógyszerárban és drogériában kapható.

Főrak- BERETVÁS TAMÁS gyógyszer- KISPEST, Rákóczi-
tár részről utca 2

Ingyen postai szállítás 8 doboz rendelésnél.

Melyik vendéglőben étkezik Budapesten?

Schuller Kaszinó-éttermében

VI., ANDRÁSSY-UT 39. sz.

Elsőrendű konyha!

Naponta zene-estély!

Dr. KOVÁCS J.

hemopatiai rendelő-intézete

Idült betegeknek
szervezők számára

Budapest, Váci-körút 18. sz.

KATZER

szőrmearul elsőrangúak és az egész
világon el vannak terjedve.

Első és legnagyobb
molykár ellen védő részv.-társ.